

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία

Ενότητα 7: Ιστορικό πλαίσιο: Μακεδονική
«Αναγέννηση». Φώτιος: Βίος και Έργο.

Κιαπίδου Ειρήνη-Σοφία

Τμήμα Φιλολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν το ιστορικό πλαίσιο της Μακεδονικής «Αναγέννησης» και ένα σύντομο βιογραφικό και εργογραφικό σημείωμα του πατριάρχη Φωτίου, του οποίου θα διδαχθούν ένα απόσπασμα από το έργο του *Βιβλιοθήκη*.

Περιεχόμενα ενότητας

- Ιστορικό πλαίσιο: Μακεδονική «Αναγέννηση»
- Φώτιος: Βίος & Έργο

Μακεδονική «Αναγέννηση»

Ιστορικό πλαίσιο

Ιστορικό πλαίσιο

- περίοδος μετά τη λήξη της εικονομαχίας, δηλαδή από το 843 έως και το 1025, οπότε και ολοκληρώνεται η βασιλεία του Βασιλείου Β΄ του λεγόμενου Βουλγαροκτόνου.
- ιδρυτής της μακεδονικής δυναστείας ο Βασίλειος Α΄ ο Μακεδών: έγινε ο πιο έμπιστος άνθρωπος του αυτοκράτορα Μιχαήλ Γ΄ και συναυτοκράτοράς του, αλλά τελικά τον δολοφόνησε και τον διαδέχτηκε στο θρόνο το 867.

Ο όρος «αναγέννηση»

Κατά τη διάρκεια της μακεδονικής δυναστείας κυριαρχούσε πλούσια πνευματική δραστηριότητα. Αυτό ακριβώς το γεγονός έρχεται σε αντίθεση με την περίοδο της εικονομαχίας, από την οποία έφτασαν μέχρι σήμερα λίγα μάλλον έργα. Γι' αυτό, λοιπόν, μιλάμε για «**αναγέννηση**» αναγέννηση των γραμμάτων.

Γιατί χρησιμοποιούμε εισαγωγικά;

- Διότι μπορεί η ανεπάρκεια των σωζόμενων πηγών της προηγούμενης περιόδου να παραπέμπει σε μια παύση των γραμμάτων επί εικονομαχίας, αλλά αυτή η εικόνα δεν είναι πραγματική. Εξακολουθούσαν, δηλαδή, να υπάρχουν και τότε οι απαραίτητοι εκπαιδευτικοί θεσμοί.
- Οι θεσμοί αυτοί και οι πνευματικοί άνθρωποι επέτρεψαν τη νέα άνθιση των κλασικών γραμμάτων επί μακεδονικής δυναστείας, «αναγέννησαν» το σχετικό ενδιαφέρον, αλλά σε εισαγωγικά, διότι το ενδιαφέρον για την ελληνική αρχαιότητα δεν έπαψε τελικά ποτέ να υπάρχει και να καλλιεργείται.

Μακεδονική «Αναγέννηση»

- Μιχαήλ Γ' (842-867)
- Βασίλειος ο Μακεδών (867-886)
- Λέων ΣΤ' ο Σοφός (886-912)
- Αλέξανδρος (912-913)
- Κωνσταντίνος Ζ' Πορφυρογέννητος (913-959)
- Ρωμανός Β' (959-963)
- Νικηφόρος Β' Φωκός (963-969)
- Ιωάννης Τζιμισκής (969-976)
- Βασίλειος Β' ο Βουλγαροκτόνος (976-1025)

Υπήρξε ταυτόχρονα συγγραφέας, θεολόγος, πατριάρχης, πολιτικός, διπλωμάτης και νομοθέτης.

Πατριάρχης Φώτιος

Βίος

- Γεννήθηκε γύρω στο 810 και πέθανε το 893.
- Μέσα στο βαρύ κλίμα της β' φάσης της εικονομαχίας ο Φώτιος έλαβε πλούσια παιδεία.
- Μετά το θάνατο του Θεοφίλου εισέρχεται στην αυτοκρατορική υπηρεσία ως επικεφαλής της αυτοκρατορικής γραμματείας.
- Κατά τη διάρκεια της πρώτης πατριαρχίας του (858-867) ο Φώτιος θέτει σε εφαρμογή το σχέδιό του για των εκχριστιανισμό των βορείων γειτόνων του Βυζαντίου, έργο που υλοποιούν οι αδελφοί Κωνσταντίνος και Μεθόδιος.
- Η μνήμη του εορτάζεται στις 6 Φεβρουαρίου.

Έργο

- Τα κείμενά του χωρίζονται σε:
 - (α) φιλολογικά (*Βιβλιοθήκη, Λεξικό*)
 - (β) ρητορικά (*ομιλίες, επιστολές*)
 - (γ) ποιητικά (*ποιήματα, ύμνοι*)
 - (δ) θεολογικά (*το σημαντικότερο από τα οποία είναι τα *Αμφιλόχια**)

Ο πατριάρχης Φώτιος ένθρονος. Μικρογραφία από το χειρόγραφο της Χρονογραφίας του Σκυλίτζη (Μανδρίτης).

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/371/2483,9520/>

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημείωμα Αναφοράς

Το υλικό της παρουσίασης προέρχεται από τα εγχειρίδια της Βιβλιογραφίας που σας έχει προταθεί, καθώς και από σημειώσεις της διδάσκουσας.

